

Karl Saar

NYEHS-i esimees

7. detsember 1929 – 1931

29. juuli 1931 - 27. detsember 1932

Karl Saar sündis 11. aprillil 1891. a Tartus puutöölise pojana. Hariduse sai Tartu keskkoolist ning oli tegev &Abergis“ ja käsitöölise seltsis. 1907. a kolis Riiga. Riias elades töötas ta M. Michelsoni vabrikus ametnikuna ning jätkas enda haridusteed. Riias kuulus ta ka spordiseltsi Amatöör ja Riia Eesti Haridus- ja Abiandmisseltsi. I maailmasõja ajal teenis Vene sõjaväes, Eesti Vabadussõja ajal Põhja-Lääne armees. Eesti iseseisvuse järel asus elama Rakverre, kus võttis osa spordiselts Kalev tegevusest. Lühikest aega oli ta ka vallametnik ning Tallinnas Tondil töötas ta spordi õpetajana sõjaväe ühendatud õppeasutuse juures. 1924. a abiellus Nellisega ning samal aastal emigreerus ta Ameerika Ühendriikidesse.

Karl Saar 1929 – 1931

New Yorgis asutas Karl Saar Eesti Spordiseltsi, kus tegeles ka instruktorina. K. Saar oli ka üks ühendatud seltside mõtte algatajaid ja läbiviijaid. Peale Ühendatud Eesti Seltsi loomist (hiljem New Yorgi Eesti Haridusselts) pandi kokku ajutine juhatus ning Karl Saar valiti esimeheks. Ühendatud Eesti Selts alustas oma tegevust lätlastele kuuluvast seltsimajas Madisoni avenüül ning sealt koliti edasi Lenox avenüü ja 124-ndal tänava nurgal asuvasse majja. Koos käidi kaks korda nädalas. Seltsi esimene korraline koosolek peeti 19. jaanuaril 1930. a Soome Majas 5. avenüül. Esimehena tegutses ta ka 1931. a peale seda kui Johannes Preast tagasi kodumaale naases. Aastatel 1934 kuni 1940 oli ta sama organisatsiooni revisjonikomisjoni liige. Seltsiga oli ta seotud kokku 8 aastat. Haridusseltsi auliikmeks valiti K.Saar 24. märtsil 1961.

Lisaks seltsitegevusele, K.Saar oli ka üheks eestvedajaks Eesti Vabadussõjalaste Ühingu loomisel USA-s, mille esimeheks oli ta 10 aastat. Samuti algatas ta Vabadussõjalaste Ühingu meeskoori. 1940. a valiti ta Ülemaailmse Eesti Ühingu aktsioonikomiteesse. Vanaduspõlves kuulus ta NY Eesti Senioride Klubisse, millest ta samuti aktiivselt osa võttis. Hiljem valiti ta Eesti Vabadussõjalaste Ühingu auliikmeks. Karl Saar suri 8. mail 1981 90. a vanusena Bethpage, NY.

Johannes Preast (1873 - teadmata)

NYEHS-i esimees aastatel 1930 – 29. juuli 1931

Johannes Preast sündis 23. juulil 1873. a. Raasikul ehitusmeistri pojana. Õppis Harju-Jaani kihelkonnakoolis ning tiseritööd praktiseeris ta isa juures. Hiljem õppis ta ka mudelitööd Tallinnas Wiegandi töökojas. J. Preast oli Eestis ka tantsuõpetaja ja kaupmees. 25. oktoobril 1906. aastal emigreerus ta 33-aastaselt poliitilistel põhjustel Saksamaa kaudu Põhja-Ameerikasse, kus elas nii New Yorgis (1906-1914), Bostonis (1917-1921) kui ka San Franciscos (1923-1931). USA-s tegutses ta erinevates seltsides nii näitlejana kui ka näitejuhina. Tema oli üks Ameerika Eesti Kirjanduse Ühisuse, Sotsiaaldemokraatliku Ühisuse ja nädalalehe Uus Ilm asutajaid ning seltsi Kiir esimees. Paraku läks Uus Ilm hiljem kommunistide kätte. 1939. aasta seisuga oli ta laulnud 34-s kooris ja tegelenud näitejuhina – näitlejana 31 organisatsioonis.

Johannes Preast 1931

1930. aastal valiti Preast haridusseltsi esimeheks, kuid seoses tema Eestisse tagasiminekinguga 1931. a pidi ta enda ameti maha panema. Peale lahkumist valiti ta haridusseltsi auliikmeks.

Välis-Eesti Ühingu liikmeks astus ta 1932. a ning 1938. aastaks oli ta Välis-Eesti kongressi delegaat. 9. jaanuaril 1939. a anti Johannes Preastile Eesti Vabariigi President Konstantin Pätsi poolt Eesti Punase Risti V klassi teenetemärk. Surmaaeg teadmata.

August (Augustus) Pierce (1885 – 1946)

NYEHS-i esimees aastatel 27. detsember 1932 – 11. jaanuar 1942

August Pierce sündis 22. jaanuaril 1885. a Jõgeval. Õppis Rakvere linnakoolis ning töötas juba noorelt Jõgeva vallavalitsuse vallakirjutaja abina. 1899. a kolis Tallinna, kus tegeles ärivaldkonnas. 1907. aastal abiellus August Pierce Anette Marie Wassmanniga ning samal aastal siirdus ta Põhja Ameerikasse. USA-s elades astus New Yorgi Sotsiaaldemokraatliku Eesti Ühisusse (kuni 1914) ning töötas ajalehele Uus Ilm. 1922. a oli ta üks juhtfigure seltsi Edu asutamise juures, kus tema ülesannete hulka kuulus ka peo- ja näitetegevuse korraldamine. 1924. a valiti ta ka seltsi Edu esimeheks. 1940. a tegutses A. Pierce Ülemaailmse Eesti Ühingu aktsioonikomitees.

August Pierce oli samuti üks ühendatud seltside loomise õhutajaid. Samuti aitas ta seltsi palju ka majanduslikult. Tegeles haridusseltsi laulukooris ja näitemängudes. Seltsi esimeheks valiti teda just sellepärast, et

August Pierce 1931 – 1941

ta palju enda vaba aega seltsitegevusele kulutas ning materiaalselt seltsi aitas. Esimehena tegutses ta 27. detsembrist 1932. a kuni 11. jaanuarini 1942. 1942. a aastakoosolekul valiti ta ka seltsi auliikmeks.

August Pierce oli esimeheks kokku 10 aastat. Selle aja sisse jääb peamiselt oma maja ostmise idee edasiviimine. Näiteks taaselustas ta 1930-ndal aastal loodud oma maja ostmise kooperatiivi, mis paraku majanduslanguse tõttu jäi unarusse. Ta ise lubas fondi maksta \$1,000, kui eestlased hakkavad raha panema maja ostmise jaoks, kas ta seda ka tegi on teadmata. Kuna tema esimeheks oleku perioodil oli Eesti vaba ning piirid lahti, müüdi seltsi kaudu ka Eesti tooteid nagu näiteks vürtsikilusid, Kawe shokolaadi, heliplaate jne. Haridusselts oli koht kust sai informatsiooni kaasmaalaste ja tuttavate kohta. Eriti kasutasid seda võimalust läbisõitvad meremehed. Suurimaks sündmuseks A. Pierci esimeheks oleku ajal oli seltsi inkorporeerimine 1938. a. A. Pierce kirjutas 20. juunil 1938 alla vastavalt seadusele (Membership Pursuant Law) inkorporeerimise dokumendile koos selleaegsete juhatusliikmetega - Hugo Peil, Walter Lind, Henry Coppelman, August Waldman. Sõja puhkedes tuli hakata tegelema hoopis poliitiliste probleemidega. Näiteks moodustati 1941. a suvel organisatsioon Committee for the Promotion of Democracy, millest võttis osa ka haridusselts. Auguste Pierce suri 27. veebruaril 1946. a.

Hardy Nurmsen (1906 – 1973)

NYEHS-i esimees - 11. jaanuar 1942 – 18. september 1942

Hardy Nurmsen sündis Tallinnas 1906-nda aasta märtsis. Lõpetas Gustav Adolfi gümnaasiumi, tegutses Tallinna karskusseltsi Idee spordiosakonnas, Kaitseliidu Tallinna Kalevi malevaskonnas ning Harju noorseppade mereosakonnas juhatajana. 1929. a siirdus ta New Yorki ning võttis osa NY eestlaste seltskondlikust elust. Nurmsen oli seltsi Edu teatriringi üks asutajatest. H. Nurmsen oli samuti üks haridusseltsi asutajaliikmetest, kauaaegne juhatuseliige, näiteosakonna juhataja. Samuti oli ta tegev Balti Ameerika seltsis. 1931. a kuulus H. Nurmsen samal aastal loodud Ameerika-Eesti olümpiakomiteesse, mille eesmärk oli korjata raha eestlaste saatmiseks Los Angeleses toimuvatele olümpiamängudele. 4. juulil 1935. a sõitis Nurmsen poolteist aastat süstaga ümber Ühendriikide (72 00 miili) ning hiljem avaldas seiklusrikka raamatu Süstaga läbi Ameerika. Reisist avaldasid mitmed ajalehed artikleid ning ta esines ka loengutega. H. Nurmsen oli ka Balti Liidu esimeheks. 11. septembril 1941 a. loodud Eesti Abistamiskomitee asutamisaktile kirjutas ka H. Nurmsen alla, organisatsioonis tegutsedes ta abiesimehena.

Hardy Nurmsen 1943

Haridusseltsi juhatuse tegevusest võttis Hardy Nurmsen osa abisekretärina alates 1930. aastast. Uuesti valiti H. Nurmsen juhatusse 1937, 1941 (abiesimees) ja 1944 aastatel. Esimeheks valiti Hardy Nurmsen 11. jaanuaril 1942. a toimunud aastakoosolekul kuni 1948.(?) aastani. Juhatusse kuulus ta kokku neli aastat.

Hardy Nurmseni eestveol tehti 19. aprillil 1942. a Eesti Haridusseltsi põhikirja ja kodukorda olulised muudatused, uuendades 1930. aastal vastu võetud dokumente. Hardy Nurmsen suri 17. novembril 1973. aastal Kalifornias.

Edgar Pilder

(1895 – 1967)

NYEHS-i esimees – 18. september 1942 – 9. jaanuar 1943

Edgar Pilder sündis Tallinnas 5. novembril 1895. a. Ta asus metallitöölisena Ameerikasse 1924. a ning pöördus tagasi Eestisse 1938. a., asutades Nõmmel oma äri. Seoses 1941. a. sündmustega Eestis pöördus ta uuesti tagasi USA-sse, kuna tal oli Ameerika Ühendriikide kodakondsus. USA-s jätkas ta tööd peenmehhaanikuna.

Edgar Pilder valiti NYEHS-i esimeheks 1942. aastal, kuid paraku astus ta seltsi esimehe kohalt tagasi ning tema esimeheks olemise aeg jäi väga lühikeseks – 5 kuud. Tema peamiseks rolliks esimeheks olemise ajal jäi Eestis toimuva olukorra selgitamine Ameerikas elavatele eestlastele. Pilder kuulus ka Ülemaailmse Eesti Ühingu juhatusse, kuid suuremat rolli mängis ta hoopis Long Islandi Eesti Kodu loomisel. Tänu temale sai LI Eesti Kodu 1952. a osta soodsalt (\$500) 5 aakrit maad juurde ja seda just selletõttu, et E.Pilder pani enda isiklikku raha sinna alla.

Edgar Pilder suri 30. mail 1967. aastal New Yorgis, Long Islandil.

Edgar Pilder 1942

Johannes (John) Okelman (1898 - 1994)

NYEHS-i esimees - 6. veebruar 1943 – 14. september 1948

Johannes (John) Okelman sündis 25. aprillil 1898. a Heimtali vallas, Viljandimaal. Isa Tõnis oli mölder, kes tegi kõik, et pojale anda head haridust. Eesti Vabadussõja ajal teenis ta Pärnu kooliõpilaste pataljonis ning mereväes. Pärast vabadussõda siirdus ta merekooli ning 1942. aastal asus elama USA-sse. Ta oli NY Eesti Vabadussõjalaste Ühingu ja A/S Eesti Maja esimees ning üks meeskoori asutajaliikmeid. Ta esines ise nii mees- kui ka segakooris. 1940. a valiti J. Okelman Ülemaailmse Eesti Ühingu aktsioonikomiteesse. Samuti töötas ta Meie Tee toimetuses. Johannes Okelman abiellus Clara Dreymaniga, kellega ta elas West Englewoodis New Jerseys.

J. Okelmani esimeheks olemise ajal oli tema suurimaks rolliks oma Eesti maja muretsemise selgitamine ning selle soetamise läbiviimine. Peale A/S Eesti Maja loomist 7. märtsil 1943 hakati aktiivselt oma maja soetamise ideed propageerima ja ? aktsiaid? müüma. Hakati ka korraldama igasuguseid üritusi, mille tulud läksid kõik oma eestlaste maja muretsemise heaks. Sai teoks üks suurimaid ja olulisemaid asju haridusseltsi ajaloos – oma maja ostmine. Koos nn Vana Kaardiväega - koosseisus Alfred Tomson, Alfred Mikker, Alfred Thalman, John Kurro, Boris Rea, Valter Lind, Hugo Jansen, Hilda Puss - osteti Eesti Maja 34-ndal tänaval. Uues majas hakati aktiivselt läbi viima erinevaid koosolekuid, kontserte, segaeeskavaga pidusid, rahvatantsuõhtuid, jne. Kuna J. Okelmani esimeheks olemise aeg langes sõja perioodile, tuli tal tegeleda palju poliitilist laadi küsimustega. Näiteks koostati 1943. aasta novembris Eesti huvide kaitseks deklaratsioon Kongressile, millele kirjutas alla ka J. Okelman.

John Okelman oli juhatuse esimeheks viis aastat. Hiljem valiti ta vanematekogusse (1948, 1958 - 1968). Kokku oli ta juhatusega seotud 16 aastat. Auliikmeks valiti ta 10. mail 1957. a. John Okelman suri 25. mail 1994. a Kalifornias 96. aastastena.

John Okelman 1943-1947

Boris Rea (1894 – 1977)

NYEHS-i esimees – 14. september 1948 – 23. september 1949

Boris Rea sündis 7. oktoobril 1894. a Pärnu-Jaagupis preestri pojana. Ta õppis Riia vaimulikus seminaris, kus ta õpingud majanduslikel põhjustel katkestas. Hiljem õppis ta juuksuriks. 1913. aastal astus Boris Rea Vene sõjaväkke, kus ta teenis kuni I maailmasõjani. B.Rea võttis osa Eesti vabadussõjast ning Eesti Vabariigi ajal töötas juuksurina. Boris Rea oli tegev Tartu Abergi seltsis (1909), laulis Tallinna Valvaja kooris ja hiljem Leinuse kooris kuni emigreerumiseni 1928. aastal Ameerikasse. New Yorgis laulis ta Eesti Muusikaklubi laulukooris, haridusseltsi laulukooris ning hiljem ka NY Eesti Meeskooris. Ta oli tegev ka rahvatantsurühmas ja spordiklubis. Boris Rea abiellus 1921. a Helenega, kes samuti oli tegev laulukooris ning oli NY Naisosakonna esinaine aastatel 1934 kuni 1935. B.Rea oli ka ajaleht Vaba Eesti Sõna üks algatajaid.

Boris Rea 1948

Boris Rea kuulus juhatusse juba enne esimeheks valimist - 1931. a oli ta laekuriks, 1935. a valiti ta finantssekretäriks, 1945. kuni 1947. a kuulus ta ka juhatusse kuni ta valimiseni juhatuses esimeheks 1948 aastal. 1949. aastal tegutses ta juhatuses aseesimehena ning aastatel 1961 kuni 1965 kuulus ta vanematekogusse.

Kokku kuulus Boris Rea seltsi juhatusse kaheksa aastat. B.Rea valiti auliikmeks 29. mail 1964 a.

Eesti Haridusseltsi esimeheks olemise ajal oli Boris Rea peamiseks ülesandeks põgenike vastuvõtmine ning eeltööde tegemine uue maja muretsemiseks. Paraku jäi tema esimeheks olemise aeg väga lühikeseks – üks aasta. Tema esimeheks olemise ajal loodi ka uus ametikoht põgenike vastuvõtmiseks. Boris Rea suri 7. veebruaril 1977. a Arlington Heights-is Chicagos.

Felix Simmermann (1915 – 1972)

NYEHS-i esimees - 23. september 1949 – 17. oktoober 1952, 1. juuni 1968 - 8. mai 1959

Felix Simmermann sündis Tallinnas raudteelase pojana 17. juunil 1915. aastal. Lapsepõlve veetis ta Krasnoje Selos, Venemaal, kus isa töötas paberivabriku juhatajana kuni 1917. a revolutsioonini, mil nad kogu perega tagasi kodumaale pöördusid. Eestis lõpetas ta kaubanduskooli ning peale lõpetamist jätkas ta ajateenimist mereväes. Samuti õppis ta merekoolis mehaanikuks. Alates 1937-ndast aastast praktiseeris F. Simmermann kuni sõja alguseni mehaaniku kutset merel laeva peal. Kuna Eesti okupeeriti, keeldus ta tagasi Eestisse pöördumast ning astus vabatahtlikuna Briti armeesse, kus teenis aasta ning hiljem sai koha USA laevas, mis tõi Simmermanni New Yorki 1941. aastal. Samal aastal abiellus ta Gerda Pussiga. 1943. lõpetas ta meremeeste instituudi ning hiljem tegi ta kaasa kõik merereisid juba laeva ohvitserkonna mehaanikuna. Alates 1946. a loobus ta meremehe ametist ning hakkas tööle töökojas, hiljem ka juhatajana. 1957. a jätkas ta uuesti õpinguid tehnilises instituudis New Yorgis, mille lõpetas 1961. a. tööriistade konstruktori kutsega. Felix Simmermann töötas IMC Magnetic Corp juures insenerina. Erialalt kuulus *Society of Tools and Manufacturing Engineers* liikmeskonda.

Felix Simmermann 1949, 1968

Juhatusse kuulus F.Simmermann 1947. aastast ning 1948. aastal valiti ta juba aseesimeheks. Esimeheks valiti ta 1949. aastast kuni 1952. aastani. Sellesse perioodi jäi peamiselt II maailmasõja eest põgenenud isikutega tegelemine ning juba eelnevast juhatuses (Boris Rea eestvedamisel) oli taas päevakorral uue ja suurema maja muretsemine, kuna USA-sse oli saabunud palju eestlasi ning suuremate ürituste korral tuli väljaspoolt ruume rentida kalli rendiraha eest (kulutati tuhandeid dollareid) ning ülerahvastuse tõttu rikuti sageli majas tuleohutusreegleid, mille tulemusel saadeti seltsile ka hoiatuskirju. Selts kulutas maja remontimisele samuti suuri summasid, kusjuures remonditööd teostati vaid materjalikulude eest, võtmata töötasu. Haridusselts, eesotsas F.Simmermanniga ja A/S Eesti Maja, eesotsas Ernst Jaaksoniga, tegid suuri aktsioone ja üleskutseid eestlastele, et vastavat summat kokku saada ning maja muretseda.

Näiteks korraldas F.Simmermann kõikide osakondade juhatajatele koosoleku uue maja ostmiseks, mis ühiselt ka vastu võeti ning vajalikuks tunnistati. Organisatsioonide esindajatest koostati komitee, kes selgitaksid uue maja vajalikkust ning levitaksid ideed eestlaste seas. Moodustati isegi Eesti Maja fond, kuhu ka väiksema sissetulekuga inimesed, kellel polnud \$50 korraga välja maksta, said oma panuse teha. Ühiselt korraldati aktsioone ning esimese aktsiooniga saadeti vähemalt 2200 ringkirja välja maja ostmise läbiviimiseks. Esimese aktsiooni tulemusel ostsid 100 eestlast \$8,000 väärtuses osatähti toetamaks uue maja ostmise projekti. Aktsiooniga rõhutati rohkem kultuurilisi väärtusi, mitte ainult majanduslikke. Samal ajal püüti leida kas sobiv maatükk maja ehitamiseks või sobiv maja ostmiseks. Kuigi käidi vaatamas u tosin maja, osutus just maja asukoht ja summa suureks takistuskiviks uue maja ostmisel, sest ei suudetud teha selles osas ühist otsust. Eeldatavasti jäädi seetõttu ka suhteliselt passiivseks osatähtede ostmisel. Samuti tekkis paljudel küsimus, kes ikkagi jääb omanikuks uue maja ostu puhul, sest taheti ikka tunda peremehe tunnet. Mõnele inimesele võis jääda kahtlaseks kui omanikuks jääb haridusselts. Põhjus uue maja mitteostmisel võis olla ka juhatuses ebakindluses, kuna kardeti pankrotti minna, mis oleks

põhjustanud mõlema maja ilmajäämist. Olgu mainitud, et 1951. a. võlgnes haridusselts A/S Eesti Majale veel \$15,000 34-da tänava Eesti Maja eest.

Arhitekt O. Mitt tegi suurepärase maja kavandi, mis oleks maksma läinud \$85,000. Tema kavandi järgi oleks pidanud ehitama kahekordse 100 x 100 ruutjalajala suurusega maja, kus on suur saal koos lava ja rõduga, saun, baar/söögiroom, kõrvalruumid organisatsioonidele jne. Kõne alla tuli ka 1950. a osta kohalikele eestlastele neljakordne maja 54-ndal tänaval (9-nda ning 10-nda avenüü vahel), kus oli 500-le ja 250-le inimesele mõeldud saal ning palju kõrvalruume, kuhu organisatsioonid oleksid saanud enda keskuseid teha*. Mis tegi aga maja veel ahvatlemaks oli asjaolu, et samal krundil asetses ka väiksem maja, kuhu oleks saanud teha hotelli ja sauna. Maja eest nõuti samuti \$85,000 (hiljem oli juttu \$75,000). Tol hetkel hinnati Eesti Maja väärtuseks \$40,000, mis tähendas, et vaja oli korjata vähemalt \$50,000. Kahjuks ei olnud nii A/S Eesti Majal kui ka haridusseltsil nii palju raha välja käia ning samuti leiti, et maja ei asu piisavalt heas rajoonis.

Felix Simmermann oli väga pühendunud NY Eesti Majale. Teda nähti väga tihti Eesti Majas ning ta hoidis kõikidel tegemistel ja toimetamistel silma peal. 1953. a kuulus F.Simmermann revisjonikomisjoni, 1955. kuni 1965. a ja 1969. kuni 1972. a vanematekogusse. Juhatuses oli ta kokku 15 aastat.

F.Simmermann oli väga aktiivne ühiskonnategelane. Eesti Vabariigi ajal kuulus ta skautide mererühma, korraldades kaaslastega 1934. aastal sõudepaadiga reisi Soome. USA-s oli ta HS-i noorte juht ning Lexingtoni koguduse esimees ja nõukogu liige. Tema teenete hulka kuulub Eesti Vabadusvõitlejate Ühingu asutamine. F.Simmermann kuulus Eesti Abistamiskomitee juhatusse, rahvatantsu rühma, Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esinduskokku ja Ülemaailmse Eesti Ühingu liikmeskonda. F. Simmermann tõstis kordvalt esile LI Lastesuvekodu tulumaksust vabastamist, mis sai ka tänu temale lõpuks teoks. See aitas kokku hoida aastas vähemalt \$2,200 (nimetatud perioodil). 1957. aastal valiti F. Simmermann vastloodud NYEHS – LI Majandava Toimkonna esimeheks kuni tema valimiseni uuesti haridusseltsi esimeheks 1968. a. F.Simmermann oli LI Lastesuvekodu maaostu mõtte algataja, eestvedaja ning ürituste ja ehituste korraldaja.

Felix Simmermann suri 24. august 1972. a Long-Islandil Huntingtonis.

*Olgu siinkohal mainitud, et sellel perioodil oleks ka nimetatud maja väikseks jäänud, kuna näiteks EV aastapäeva üritusele tuli kokku vähemalt 1000 eestlast, kui mitte rohkem.

Julius Kangur (1918 – 1972)

NYEHS-i esimees - 17. oktoober 1952 – 8. mai 1959

Julius Kangur sündis 9. veebruaril 1918. a. Ta lõpetas Tartu Ülikooli ning oli Tartu Ülikooli üliõpilaskonna ja Akadeemilise Spordiklubi (ASK) esimees ja kuldujuja Eestis. Ta lõpetas Saksamaal Giesseni Ülikoolis loomaarstiteaduskonna. Ta oli rahvusvahelise YMCA liige, Geislingeni Eesti NMKÜ esimees, gümnaasiumi võimlemisõpetaja ja spordiraamatute koostaja (Eesti sport. I-II: kehalise kasvatuse ajalugu).

Julius Kangur esimeheks oleku ajal liikmeskond kasvas jõudsasti, toimus palju üritusi, reede õhtuti oli järjekord kuni teise avenüü nurgani. Plaanis oli osta 2,5 korda suurem maja 93-ndal tänaval, kuid otsustati seda mitte teha. J. Kangur tegi palju koostööd NY organisatsioonidega LI maaala välja ehitamise jaoks. Tema eestvõttel korjati annetusi ja otsiti vabatahtlike ehitustöödele. 1954. aasta suvel tehti suurem ümberehitus Eesti Majas, kuid kuna raha ei olnud piisavalt, tuli laenu küsida A/S Eesti Majalt. Laen suudeti tagasi maksta 1957-ndaks aastaks. 1957. aastal jäeti haridusseltsile ka esimene pärandus - \$4,470.92 (koos intressidega). Päranduse jättis üks endine meremees Jüri Erisman, kes oli ka seltsi liige.

Kauaaegne ERKÜ esimees (1957 – 1964), Ühendatud Balti Ameerika Komitee esimees (1964-1965), Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu liige, ameerika eestlaste esindaja Balti Ameerika Komitees, II Põhja-Ameerika Eesti Päevade korraldaja (19.-22. mai 1960), Lakewoodi Eesti Ühingu esimees. Eraelus oli tööstuse juhataja Lakewoodis. Esimeheks oli ta kokku seitse aastat. Julius Kangur suri 12. veebruaril 1972. a Lakewood New Jersey-s.

Ernst Roost (1902 – 1961)

NYEHS-i esimees - 8. mai 1959 – 16. juuni 1961

Sündis 13. veebruaril 1902. aastal Peterburis. Eesti Vabariigi algusaastatel kolis ta koos perega tagasi Eestisse, kus lõpetas Tallinna Reaalkooli. Õpinguid jätkas ta Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas. Ernst Roost töötas majandusteadlasena Riigikontrolli teenistuses teedeosakonna vanema revidendina kuni Eesti okupatsioonini. 1944. aastal põgenes ta koos perekonnaga Saksamaale, Amberisse olles seal Balti põgenikelaagri juhatajaks. 1950. a õnnestus tal emigreeruda USAsse. Ernst Roost töötas raamatupidamise alal Kirikute Maailmaliidus ning Tolstoi fondis kassa- ja raamatupidajana.

E. Roost oli väga aktiivne seltskonnaelus. Ta oli üks Spordiliit USAs rajajaid ning esimees, kes korraldas Eesti Mängud USAs. Talle oli sport väga südamelähedane ning ta oli selle ala suur asjatundja. Vahepeal töötas ta isegi Vaba Eesti Sõna toimetuses spordi alal. Ernst Roost oli ka NY Eesti Skaudi- ja

Julius Kangur 1952 – 1958

Ernst Roost 1959

Gaidisõprade Seltsi esimeheks ja tegutses aktiivselt NY teatritrupis ning oli NY Eesti Teatri esimeheks. Ta oli II Eesti Päevad teatritoimkonna juhatajaks 1960. a. Akadeemiliselt kuulus ta EÜS Põhjala vilistlaskonda. 1951 – 1954 töötas ta Eesti Majas asjaajana. 1955. – 1958. aastal kuulus E. Roost juhatusse ning aastatel 1959 – 1961 valiti ta juhatuse esimeheks. Paraku jäi tema esimehe karjäär katki, kuna ta suri ootamatult 13. juunil 1961. Kokku oli ta seotud seltsiga kaheksa aastat.

Alexander Trautvag (1910 – 1987)

NY Eesti Haridusseltsi esimees - 16. juuni 1961 - 21. juuli 1961

Alexander Trautvag sündis St. Peterburgis 3. jaanuaril 1910. a. 1940ndate alguses oli ta müügiesindajaks Saksa firmale Klöckner-Werke. 1944. a kolis ta koos perega Saksamaale ning koheselt värvati ta ka Wehrmachi relvajõududesse. II maailmasõja lõppedes sattus A. Trautvag vangi ameeriklaste kätte ning peale vabanemist oli ta koos perega Arnimsruh'i põgenikelaagris. Hea keeleoskuse tõttu sai ta tööd *British International YMCA/YWCA* juures Schleswigis, Briti tsoonis. Varsti valiti ta grupi liidriks Schleswig-Holsteinis ning ta kolis koos perega Lubecki. Seal tegeles ta põgenike laste suvelaagriga Timmendorfis. 1952. a tekkis tal võimalus kolida New Yorki. Ameerika Ühendriikides töötas ta mitmel kohal kuni temast sai raamatukogude paigaldamise disainer.

1959. a valiti ta seltsi abilaekuriks, 1960. a abiesimeheks ning peale Ernst Rootsi surma ajutiseks esimeheks. Paraku jäi tema esimehe karjäär väga lühikeseks - vähem kui ühe kuu pikkuseks, mis on kõige lühem haridusseltsi ajaloos. Seltsi juhatusse kuulus ta kokku kaks aastat. Alexander Trautvag suri 12. novembril 1987.

Alex Trautvag 1960

Johannes Koort (1904 – 1979)

NYEHS-i esimees - 21. juuli 1961 – 1. juuni 1968

Johannes Koort sündis 29. juunil 1904. aastal Tartus. Eestis tegeles ta kindlustusalaste asjadega. J. Koort oli üliõpilaskonna esimees, Tartu Meeslauluseltsi aseesimees, Tartu linna Kaubandusameti abijuhataja ja varustusala korraldaja. Saksamaal oli ta üks (?) Eesti Meeslauluseltsi asutajaid(?) ja esimees. Saksamaal oli J. Koort Eestlaste Keskkomitee sekretär. New Yorki siirdus ta 1951. aastal.

1958 - 1961 töötas ta asjaajana, 1956. – 1957. a valiti ta juhatusse ning 1961. – 1968. a valiti Johannes Koort juhatusesimeheks. Samuti oli ta ERKÜ Esinduskogu liige, 1957. – 1961. a ERKÜ sekretär, hiljem majandusjuht-laekur. Ta oli ka A/S Eesti Maja juhatuses, Ülemaailmse Kesknõukogu täiskogu liige, EELK Pauluse koguduse Nõukogu liige, Põhja-Ameerika I Eesti Päevade aseesimees, II Eesti Päevade tegelik korraldaja (I aseesimees), NY Eesti maailmanäituse (1964) tegelik korraldaja ja Balti Päeva Komitee aseesimees. J. Koort korraldas 4 rahvusorganisatsioonide kongressi.

Tema esimeheks oleku ajal tõusis liikmete arv tuhandeni. Samuti ehitati tema ajal akadeemilistele organisatsioonidele ja skautidele-gaididele alumine korrus e EKL-i tuba.. Juhatusel tehti etteheiteid, et ei ostetud suuremat maja, kus Eesti organisatsioonid saaksid tegutseda. Samuti toimus tema esimeheks oleku ajal inkorporeerimise paberite pikendamisele (*extension of powers*) alla kirjutamine 31. augustil 1967. a ning 10. veebruaril 1967. a muudeti seltsi põhikirja, mis andis seltsile võimaluse saada täieõiguslikuks pärijaks.

J. Koort suri 6. septembril 1979. aastal.

Johannes Koort 1960 – 1967

Aleksander Kankar (1912 – 1995)

NYEHS-i esimees - 28. aprill 1969 – 18. juuli 1969

Aleksander Kankar sündis 10. juunil 1912. aastal Tartus. Ta õppis Tartu Ülikoolis ning Kõrgemas Sõjakoolis. 1934. aastal sai ta Valdeki laskeväljal taktikalise õppuse käigus lõhkenud mürsust vigastada. Saksa okupatsiooni ajal alates novembrist 1941. a kuulus Aleksander Kankar politseipataljoni nr. 33, kus ta oli rühma komandöriks leitnandi auastmega. Nimetatud pataljon oli lahingüksus, mis saadeti Leningradi rindele võitlema Nõukogude armee vastu kuni 1942. aasta detsembrini. 1943. aastal pataljon likvideeriti ning A. Kankar astus vabatahtlikult Eesti Leegioni (Eesti SS vabatahtlike deviis). 1944 – 1945. a läbis ta ohvitseride kursused Saksamaal Neuhammeris ning osales Silesias (Poola) toimunud lahingutes 1945. aastal. USA-sse emigreerus Aleksander Kankar 1950. või 1951. aastal. Ameerika Ühendriikides töötas ta puusepana ja õhujahutusinsenerina.

Aleksander Kankar 1969

Seltsi juhatusse valiti Kankar 1. juunil 1968. aastal ning esimehe kohusetäitjaks määrati ta 24. aprillil 1969. aasta erakorralisel peakoosolekul kuni 18. juulini 1969. Seltsi esimeheks ta edaspidi kandideerida ei soovinud. Hiljem kuulus ta ka revisjonikomisjoni, 18. juulist 1969 kuni 5. juunini 1970. Kokku oli ta haridusseltsiga seotud üks aasta. Aleksander Kankar suri 20. novembril 1995. a.

Edward Derrick (1902 – 1975)

NYEHS-i esimees - 18. juuli 1969 – 11. juuni 1971

Edward Derrick sündis 30. septembril 1902. a. Tallinnas. Ta õppis Westholmi ja Tallinna poeglaste gümnaasiumis ning kuulus poisina Kaitseliitu ning koolipoistepataljoni koosseisu. Ta osales vabatahtlikuna Eesti vabadussõjas. Eesti Vabariigi ajal tegutses ta ärivaldkonnas ning 1926. aastal siirdus Ameerikasse, kus tegutses eraettevõtjana maalri- ja parandustööde alal. Ta oli ka meremees Briti ja Belgia laevadel. Edward Derrick abiellus 1940. aastal Margie Alice Einmaniga.

E. Derrick oli väga aktiivne nii avalikus kui ka seltskonnaelus. New Yorgis kuulus ta paljudesse organisatsioonidesse. E. Derrick oli üks Meie Tee asutaja (1931) ja toimetaja, seltsi Edu teatriringi üks asutajatest ning Ameerika-Eesti Liidu kaasasutaja. Balti-Ameerika Ühingu tegutses ta kassapidajana ning 1946. a tegutses ta ühingu esimehena. Ta oli tegev Ameerika Eesti Jõustikuklubis ning Ülemaailmse Eesti Ühingu oli ta samuti väga aktiivne. E. Derrick kuulus Eesti Vabadussõjalaste Ühingusse, olles nii esimeheks kui ka abiesimeheks. Samuti oli tema üks NY Eesti Vabadussõjalaste Ühingu asutajaid, hiljem selle auliige. Ta kuulus ERKÜ Esinduskogusse ja A/S Eesti Maja juhatusse. Ta oli üks NY Senioride Klubi asutajaid.

Edward Derrick 1970

New Yorgi Eesti Haridusseltsi kuulus Edward Derrick juba loomisaastatest peale. Aastatel 1929 – 1931 oli ta seltsi finantssekretär, aastal 1934 oli ta varahoidjaks ning 1935. a kuulus ta revisjonikomisjoni. 1936. a oli ta taas finantssekretär ning 1937 laekuri abi. 1944 kuulus ta jälle juhatusse ning aastatel 1946 kuni 1949 revisjonikomisjoni. Aastast 1964 kuulus ta vanematekogusse olles alates 1968 aastast ka vanematekogu esimees. Aastatel 1969 kuni 1971 valiti ta seltsi esimeheks. 1971. aastast kuulus ta veelkord vanematekogusse kuni enda eluaja lõpuni. Edward Derrick suri 6. aprillil 1975. a Haridusseltsi peakoosolekul. Seega oli Edward Derrick Haridusseltsis tegev kokku 31 aastat, olles eemal vaid 15 aastat, mis aga ei tähenda, et ta ei löönud kaasa üritustel või muudes tegevustes.

E. Derricku ametijooksul moodustati maksuvabastutaotluse komisjon, mis hakkas koostama taotlust kinnisvaramaksust vabastamiseks. 1. detsembrist 1970. a saadi maksuvabastus LI Eesti suvekodule ja seda advokaadifirma Bohner & Bohner ning maksuvabastamise komisjoni abiga.

Linold Milles (1921 – 2002)

NYEHS-i esimees - 11. juuni 1971 – 2 mai 1982

Linold Milles sündis 3. augustil 1921. aastal Tallinnas. Ta õppis Tallinna Poeglaste Reaalgümnaasiumis. Pagulasena jätkas ta õpinguid Saksamaal Münsteri Ülikoolis arstiteaduskonnas, mis aga katkesid USAsse emigreerumisel. Õpinguid jätkas ta New Yorgi Ülikoolis. Paraku pidi ta perekondlikel põhjustel õpingud taaskord katkestama ning alustas tööd hoopis inseneri alal. Linold Milles tegeles aktiivselt noorte- ja skautidega. Ta alustas enda skautliku karjääri Eestis, viis seda edasi Saksamaal ning jätkas kuni elu lõpuni USAs. Ta oli Viiking lipkonna üks asutajaid ja grupi juht. Pikki aastaid oli ta USA Eesti Skautmaleva juhiks ning töötas kaasa Eesti Skautide Liidu Keskbüroos. 1981. a sai ta skautliku liikumise kõrgema märgi *Silver Beaver* aumärgi. Akadeemiliselt kuulus ta korporatsioon Tehola liikmeskonda. Samuti tegeles ta Eesti Korporatsioonide Liidus. Linold Milles aitas korraldada nii Eesti kooli kui ka LI Eesti kodu. L. Milles oli üks II Põhja-Ameerika Eesti Päevade 1960 korraldajatest. Olgu mainitud, et nimetatud päevadel käis u 5000 inimest.

Linold Milles 1971 – 1981

NYEHS-i esimeheks valiti ta 1971. a juulis. L. Milles oli esimeheks 11 aastat. Tema ametiajal sai New Yorgi selts suurimaks eesti organisatsiooniks USAs. 28. märtsil 1978. a võeti Eesti Maja arhitektuuriliste mälestusmärkide hulka. L. Millese ametiajal moodustati ka tuluõhtu korraldamise komitee, kuhu kuulusid Ülo Lepik, Linold Milles, Hillat Palango, Kadri Niider, Tõnu Vanderer ja Jaan Viise. Esimene tuluõhtu koos piduliku õhtusöögiga korraldati 1973. aastal.

Linold Milles abiellus Helgi Tiigiga ning suri 16. novembril 2002.

Voldemar Vaher (1923 – 2001)

NYEHS-i esimees - 2. mai 1982 – 25. aprill 1993

Voldemar Vaher sündis 29. juulil 1923. aastal Vao vallas Virumaal. Ta lõpetas Väike-Maarja ühisgümnaasiumi peale mida jätkas ta õpinguid Tartu Ülikoolis põllumajandusteaduskonnas. II maailmasõja ajal sõdis ta venelaste vastu ning ta pandi ameeriklaste poolt sõjavangi. Peale vabanemist jätkas ta õpinguid UNRA ülikoolis Münchenis ja edasi Justus Liebigi nimelises ülikoolis põllumajanduse alal, mille lõpetas 1948. aastal agronoomi diplomiga. Ta töötas ameerika raamatukogus Münchenis. Displaced Persons (DP) laagris pidas Voldemar Vaher põllumajandusalaseid loenguid saksa keeles, mida edasi tõlgiti teistesse keeltesse. 1950. asus ta elama Lõuna Dakotasse, kus töötas kohalikus farmis. Ameerikas olles täiendas ta ennast L. Dakota osariigi ülikoolis ning jätkas veel õpinguid Cornelli ülikoolis kust ta sai 1952. a magistrakraadi. Peale ülikooli lõpetamist siirdus ta New Yorki, kus ta töötas Dairymens League Corp. kesklaboratooriumis ning kust edasi jätkas ta tööd Grandview Dairy juures juhatajana. Vahepeal töötas ta ka Queens Farmi juures ning kuni pensionini töötas ta taas Dairymens League laboratooriumis.

Voldemar Vaher 1982 - 1993

V. Vaher on Yorgi Eesti Majas olnud väga oluline isik, olles 16 aastat juhatuses (1961 – 1967, 1971 - 1980) ning 10 aastat esimeheks (1982 – 1993). Samuti kuulus ta vanematekogusse aastatel 1993 – 2001, kokku kaheksa aastat. Seega oli ta seltsi juhatuses otseselt seotud 34 aastat.

Samuti kuulus Voldemar Vaher ka teistesse olulistesse eestlusega seotud organisatsioonidesse. Seltsi esimeheks oleku ajal saavutas ta palju, millest võib mainida seltsi vabastamist kinnisvara maksust, maja fassaadi taastamine, ESTO 92 ettevalmistamine. Tema ajal tehti Eesti Majale suured pärandused, millest võib ära manida Albert Tattari ja Robert Anieri suurannetused. V. Vaheri ametiajal hakkas liikmeskond suuresti vähenema. Kui '80-ndate alguses oli veel liikmeid 800 ringis, siis '90-ndate alguses langes liikmeskonna arv alla 500.

LI Laste Suvekodu juhatusse kuulus Voldemar Vaher 30 aastat, millest aseesimeheks oli 12 aastat ja esimeheks oli ta 18. Samuti olita Gaidi- ja Skaudi Sõprade seltsi juhiks, seda alates 1969. aastast. V. Vaher oli Abistamiskomitee abiesimeheks, The Nordic Press juhatuses ja NY Eesti Kiriku Lexington avenüü Koguduse Nõukogus, olleks ka organisatsiooni aseesimees ja nõukogu liige. Samuti kuulus ta Eesti Spordiliit USA-s juhatusse. Akadeemiliselt kuulus VV korp!Sakala. Voldemar Vaher oli abielus oli ta Virve Vaheriga, ta suri 9. mail 2001 Elmhurstis, NY.

Priit Parming

NYEHS-i esimees – 25. aprill 1993 – 19. oktoober 1995

Priit Parming sündis 16. juuli 1938 a. Pärnus. II Maailmasõja ajal põgenes ta Saksamaale. Priit Parming lõpetas Uppsala Kolledži ning teenis 36 aastat USA armees aktiivreservis, neist 34 aastat langevarjurina eliitvägedes *Special Force* üksustes. Talle omistati *Chief Warrant* ohvitseri aukraad. Priit Parming töötas ka raskeehituses vanema tööjuhatajana. Ta oli New Jersey Balti Komitee esimees, ERKÜ juhatuse liige, ERKÜ kirjatoimetaja, juhtis Ameerika Eesti Heatahtlikku Seltsi ja oli Eesti Vaba Ajakirjanduse Toetamise Toimkonna esimees. Priit Parming töötas Lakewoodi Eesti Ühingu esimehena ning kuulus Vaba Eesti Sõna juhatusse.

NY Eesti Haridusseltsi esimeheks valiti Priit Parming kaheks aastaks. Esimehe kohalt astus ta tagasi 19. oktoobril 1995. Tema esimeheks oleku ajal koostas P. Parming mitmeid ametijuhendeid ja eeskirju nii maja töötajatele kui ka maja kasutajatele.

Priit Parming suri 22. veebruaril, 2019.

Priit Parming 1993 - 1995

Endel Reinpõld (1926-2012)

NYEHS-i esimees – 19. oktoober 1995 – 26. aprill 1996 (esimehe kt)

26. aprill 1996 – 7. aprill 2001 (esimees)

Endel Reinpõld sündis 4. juulil 1926. aastal Annikveres Vana-Põltsamaal. Keskhariduse omandas Endel Põltsamaa gümnaasiumis, mis jäi paraku sõja tõttu lõpetamata. 1944. a mobiliseeriti Endel sõjaväkke, kus ta kuulipildurina saadeti Saksamaale Neuhammerisse. Poolas Oppelni all sai ta haavata ning saadeti koos haiglaga Lääne-Saksamaale. Peale Saksamaa alistumist läks ta sõjavangi Prantsusmaale (15 kuud), kust õnnestus vabaneda 1946. aastal. Põgenikuna elas ta Memmingeni laagris. Gümnaasiumi õpingud lõpetas ta Geislingeni gümnaasiumis 1949. aastal. Samal aastal õnnestus tal emigreeruda USA-sse Ohio osariiki. Alguses töötas ta põllutöölisena, hiljem Fordi tehase valukojas. Endel mobiliseeriti Korea sõja ajal USA sõjaväkke, kus ta teenis sundaega aastatel 1950 – 1952 Saksamaal tankimehhaanikuna. Tagasi USAsse naastes elas ta Clevelandis. Seal asutas ta

Endel Reinpõld 1996 – 2000

Eesti skautrühma (Clevelandi Eesti Skautrühm) ning tegutses aktiivselt laulukooris, rahvatantsurühmas, kogudustes jpm. New Yorki tuli ta 1963. aastal. Kuni 1991. aastani töötas ta Citibank Data Centre-is – kokku 28 aastat. 1991. aastal jäi Endel pensionile ning pühendas enda aja eestlusele.

Endel oli NYE Hariduseltsi juhatuses alates 1963-ndast aastast, kui ta Ohio osariigist New Yorki saabus kuni 2001. aastani. Ta oli neli aastat juhatuse liige (aastatel 1963 – 1967), kümme aastat sekretär (1971 – 1981), kolmteist aastat aseesimees (1982 – 1995) ning viis aastat esimees (1996 – 2001). Peale esimehe ameti mahapanemist kuulus ta Hariduseltsi vanematekokku, kus tegutses esimehena kuni 2010. aasta peakoosolekuni, kokku üheksa aastat. Kokku oli Endel Reinpõld seltsiga seotud 41 aastat. On raske nimetada organisatsiooni, kuhu Endel poleks kuulunud. Ta oli NY Eesti Evangeelse Luteriusu kiriku Pauluse koguduse esimees, seitsme ERKÜ esinduskogu liige, peasekretär ja laekur. Ülemaailmse Eesti Ühingu laekur, Abistamiskomitee sekretär, abiesimees ja esimees (2001 – 2010) ning Eesti Arhiivi Ühendriikides sekretär. E. Reinpõld oli ka meeskooris laulja. Endel oli just aktiivne noortega ning skautlus oli talle väga südamelähedane. Juba Geislingenis oli ta skautide lipkonna juhiks, Ohios Clevelandi üksuse juhiks, hiljem Eesti Skautide Liidu Keskbüroo sekretäriks, USA Eesti Skautide Maleva sekretäriks ja USA Skautmasterite Kogu esimeheks ning Peaskaudiks. Talle omistati Põhjatähe I, II ja III aste orden. 2003. aastal omistati talle eestluse hoidmise eest Valgetähe teenetemärk. Tema eestvedamisel rajati Tartu ülikoolis usuteaduskonna tudengitele Põltsamaa praost Herbert Kuurme nimeline stipendiumifond. Endel kohtus abikaasa Selmaga 1964. aastal Rootsis toimunud skautide-gaidide maailmalaagris. Selma ja Endel abiellusid 1972. aastal Saksamaal. Alates 2010 elas Endel Reinpõld Eestis Viimsis kus ta ka suri 29. oktoobril 2012.

Endel Reinpõllu esimeheks oleku ajal renoveeriti suur saal. Suuremad pärandused tulid endise peakonsul Ernst Jaaksoni ja Elga Eesbergi käest.

Agnes Morrison (1921 – 2010)

NYEHS-i esimees – 7. aprill 2001 – 25. aprill 2003, 24. jaanuar 2004 – 5. märts 2005

Agnes Morrison sündis 1921. aastal Tartus. Oma karjääri alustas ta 1940-ndatel aastatel, kirjutades lühilugusid ajalehtedele. Eestist lahkus ta koos perekonnaga 1944-ndal aastal Saksamaale, Münchenisse. Münchenis töötas ta Ameerika sõjaväes raamatupidajana. Samuti tegeles ta käsitööga valmistades tikitud vaipu ja kootud rõivaid. 1951. aastal tekkis tal võimalus minna Chicagosse, kus ta õppis sisekujundust, joonistamist ja skulptuuri. Ametilt töötas A. Morrison finantsjuhina erinevates New Yorgi vanadekodudes ning pensionieas tegeles ta New Yorgi linna nõustajana.

Agnes Morrison oli esimene hariduseltsi naisesimees. Juhatusse kuulus ta kokku kolm aastat. Samuti kuulus ta Eesti Luteriusukiriku juhatusse. A. Morrisoni esimeheks oleku ajal pöörati suurt tähelepanu maja korrastamisele. Tema eestvedamisel taastati ja korrastati fuajeed. Samuti tehti tema

Agnes Morrison 2001, 02, 04

eestvedamisel majakorrastamise fond, mida kasutati just maja kordategemise eesmärgil. Agnes Morrison suri Cambridge's 4. oktoobril 2010.

Jürgen Kaljuvee

NYEHS-i esimees – 25. aprill 2003 – 24. jaanuar 2004

Jürgen Kaljuvee sündis 1974. a. Eestis. 1989. a kolis emaga Helsingisse elama. Ta õppis Gustav Adolphi Gümnaasiumis ja Helsinki Prantsuse Lütseumis. Ta lõpetas Harvardi Ülikooli, kus õppis rakendusmatemaatikat, majandust, biokeemiat ja arvuteid. Ta töötas Goldman Sachs New Yorgis ning kaheksa kuud Tallinnas

Suprema Investeeringutes. 1999. aastal naases Kaljuvee tagasi New Yorki, kus tegeles arvutitarkvaraäri. Samuti on ta töötanud Morgan Stanley, Deutsche Pangas ja Lehman Brothersis. Jürgen Kaljuvee esimehe aeg oli küll lühike, kuid plaanid suured. Esimehena plaanis suurema liikmeskonna loomist, allahindlust

baaris, magnetliikmekaardi kasutuselevõttu, baari kujunduse muutmist, krediitkaardi kasutusele võttu, liikmete paremat informeerimist jne. Tema idee oli luua üks tugev Eesti Kultuuri Keskus, kus on raamatukogu, videolaenutus ja internetikasutamise võimalus. Samuti tekkisid päevakorrale Eesti Maja õhuõigused ja selle võimalik ärakasutamine. Paraku jäid tema ideed läbi viimata ning

2004-nda aasta aastakoosolekul astus ta tagasi. Nimetatud aastakoosolekul oli rekordarv osalejaid – 104. Nimetatud ajal tekkisid Jürgen Kaljuveel probleemid ka USA politseiorganitega. Teda süüdistati arvutis isetehtud pangatšekkide rahaks vahetamises.

Jürgen Kaljuvee 2003

Toomas M. Sõrra

NYEHS-i esimees – 5. märts 2005 - 12. september 2020

Toomas Sõrra sündis 24. detsembril 1949. a. Saksamaal Erlangenis. USAsse emigreerus ta koos vanematega 1950. aastal. T. Sõrra õppis põhikoolis #189, keskkoolis #52 ja lõpetas Bronx Science Keskkooli 1966. aastal. NY Eesti Täienduskooli lõpetas ta 1961. a. 1971 sai Toomas Sõrra New Yorgi Kolledži (City College of New York) lõputunnistuse ning jätkas arstiteaduse õppimist edasi Mehhikos Guadalajaras - Universidad Autonoma de Guadalajara. 1975. aastal jätkas ta õpinguid Brooklynis - Long Island College Hospital in Brooklyn – spetsialiseerudes gastroenteroloogiale. Alates 1982. a. on tal erapraksis gastroenteroloogina Brooklyn Heights-is. Toomas Sõrra on valitud New York Magazine järgi parimate arstide hulka 1998. ja 1999. aastal. Ta on olnud palju seotud ka American College of Gastroenterology, American College of Physicians, State University of New York, Long Island College Hospital jne. 2007. a. omistati talle Ellis Island Medal of Honor.

Toomas Sõrra 2005 -

Toomas oli noorena skautide lipkonna abijuht ja spordijuht. Samuti on ta olnud Eesti Noorteklubi asutaja ja esimees, Eesti Üliõpilaskonna ja Baltic Society of City College esimees ning LI suvekodus kasvatajaks. Akadeemiliselt kuulub ta Eesti Üliõpilasseltsi. 1974. a omistati talle Jüri Lellepi Mälestusfondi stipendium.

Toomas Sõrra oli 23 aastat seotud NY Eesti kooliga. Aastatel 1989 kuni 2004 oli ta NY Eesti Kooli juhataja ning kuni 2012. a. oli ta sama kooli õpetaja, õpetades lõpuklassi.

T. Sõrra valiti juhatusse 2004. aastal, kus ta tegutses abisekretärina. NYEHS-i esimeheks valiti ta 2005. Aastal ning ta astus tagasi peale pikaajalist olulist tööd Eesti Haridusseltsi heaks 12. septembril 2020 aastakoosoleku ajal. Toomas Sõrra esimeheks oleku ajal on suuremaks ettevõtteks olnud alumise korruse väljaehitamine aastatel 2007 - 2008. Siinsete eestlaste seas tuntud EKL-i saal ehitati täielikult ümber, tualettruumid ning riiehooid said uue välimuse. Projekt läks maksma ligi \$320,000, annetuskampaaniaga koguti \$120,000. Samuti on tema ametiajal tuluõhtute stiil täielikult muutunud. Igal aastal on hakatud tuluõhtul austama seltsi või eesti ühiskonna aktiivseid tegelasi ning esmakordselt on välja antud trükitud brozhüür, seda alates 2006-ndast aastast. Samuti sai suuresti tänu Toomas Sõrrale aastatel 1999 kuni 2000 restaureerida Eesti Maja suure saali, kuna dr. Sõrra annetas Elli Neideri nimel tööde läbiviimiseks \$10,000.

T. Sõrra suurim ja viimane projekt 2018 a. oli kohviku ja baari ümber ehitamine. Projekti disainer oli Martin Vahtra ja ehitus manager Kristjan Bild. Toomas Sõrra ajal uuendati EKLiruumi ja nimetati see Ernst Jaaksoni saaliks. Pidulik avamine toimus 27. jaanuar 2018.

Toomas Sõrrat on tunnustatud tema töö eest eestlusele 2 aumärgiga. Lisaks omistati talle 2006 aastal Ellis Islandi aumärk tema töö eest arstina.

Carl Skonberg

NYEHS esimees oktoober 2020 kuni käesoleva ajani.

Kasutatud kirjandus:

Ameerika Eestlased II Maailmasõja ajal. Väliseestlase kalender 1962, lk 80-104

Eesti Maja ostuks. VES#6 (88) III aastakäik, 10. veebruar 1951, lk 5

aastakäik. 17. veebruar 1977

aastakäik, 8. juuni 1967, lk 11

XLVII aastakäik, 19. september 1996, lk. 5

25. oktoober 2011

http://www.president.ee/en/estonia/decorations/bearers.php?id=12826

OF NAZISM: 1941-1944

SELECTION OF ARCHIVAL DOCUMENTS ON CRIMES OF ESTONIAN COLLABORATORS DURING THE SECOND WORLD WAR 2.

http://dspace.utlib.ee/dspace/bitstream/handle/10062/2331/Estonia_book.pdf.txt;jsessionid=14C0DFFDB419D19D21B47C90421E0285?sequence=6

minevikust. Väliseestlase kalender 1955, lk 33-56

VES#35 (1191) XXIV aastakäik, 31. august 1972, lk 9

#24 (816) XVII aastakäik, 17. juuni 1965, lk 4

suvi. VES# 20 (59) II aastakäik, 20. mai 1950, lk 3

Asutakse koguma raha uue

Boris Rea suri. VES # 7 (1422) XXIX

Edgar Pilder. VES # 23 (919) XIX

Endel Reinpõld 70. VES #38 (2453)

Estonian State Decorations.

ESTONIA. THE BLOODY TRACE

Etappe Ameerika eestlaste

Felix Simmermann maeti.

Felix Simmermann 50-a. VES

Haridusseltsil seisab ees töörohke

Roost surnud. VES # 24 (627) XIII aastakäik, 15. juuni 1961, lk 1

(1163) XXIV aastakäik, 17. veebruar 1972, lk 8

VES#15 (44) II aastakäik, 15. aprill 1950, lk 5

2 (84) III aastakäik, 13. jaanuar 1951, lk 5

Kaugete maade eestlased. Lühieelulood. Olion 2011, lk 749

Pärandus haridusseltsile. VES #21 (415) IX aastakäik, 23. mai, lk 9

Meie Tee XII aastakäik. Jaanuar, 1942 Vol. XII. No. 1 (124), lk 11

(2189) XLIII aastakäik, 22 aug. 1991, lk 6

Brooklyn Gastroenterology . 25. oktoober 2011

<http://www.brooklyngastro.com/physicians.shtml>

Aarne Pajula. Tutvume NYEHS-i uue esimehega. Kümme küsimust Jürgen Kaljuveele. VES # 21 (2781) 54 aastakäik, 22. mai 2003, lk 5

aastane. VES#32 (2531) XLIX aastakäik, 6. august 1998, lk 5

13 (407) IX aastakäik, 28. märts 1957, lk 11

25 (55) II aastakäik, 24. juuni 1950, lk 3

Eluloolisi andmeid. Tallinn. Välis-Eesti Ühing

aastakäik, 22. juuli 1950, lk 3

Haridusseltsi esimees Ernst Julius Kangur suri. VES #7

Kas saame uue Eesti Maja?

Kas uus Eesti Maja saab teoks? VES

Vello Lään. Kes on kes? Kes on kus?

Meremehe 4500-doll.

New Yorgi teateid. August Pierce.

Skm. Linold Milles 70. VES #34

Toomas M. Sõrra.

Uue Eesti Maja ost langeb ära? VES

Uue Eesti Maja otsingul. VES #

Välis-Eesti Tegelased. 1939.

\$8,000 Eesti Majale. VES #29 (59) II